

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 3. Supremum opus Christi, quo se Deum manifestavit. fuit suiipsius resuscitatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

lege Moysi. & Prophetis. cum per hoc intelligere possit & psalmos; sed adhaerere *Et psalmus*, eo quod Propheta Rex, mysterio singulari de illo scribat Christi triumpho. His verbis tria declarat David, quibus triumphus redditur illusterrimus. Primum: persona est triumphantis: quoniam ille sit, quo stemmate oriundus, quibus potens viribus, & quibus conditionibus extolendus. Secundum: quoniam sicut prostrati & superati, illi de quibus agit triumphum, vtrum plures an pauci, fortes an infirmi, nobiles an abiectioni. Tertium: in cuius commodum aut gloriam cedat hic triumphus alicuius nobilis Provinciae, vel Regni. Haec tria celeberrimos reddiderunt. Ducum Romanorum triumphos illos nominatissimos; & haec eadem magis quam illos omnes illustrem effecerunt Davidis triumphum, vtramque sic intellige: emus, illa Spiritus S. declaravit, quando David de illo psalmum descripsit.

I. Ex tribus commendatur triumphus Resurrexerunt.

II. Pulchritudinem declarat triumphantis: *Erax David adolevens rufus, & pulcher spectus.* Nomen Rufus non significat pilorum robedinem, sed faciem, quod dicimus verians, & exponit textus Hebraicus, in quo idem verbum est quo vitur sponsa in Cantico, quando sponsa describens vultus elegantiam: sic ait: *Dilectus meus candidus & rubicundus*: & ita transfert noster Pagnin. hoc loco: *Erax puer rubicundus & pulcher*: noster autem Cardinal. Caietan. legit: *Rubens*: hic etenim color optime convenit albedini, venustior apparet in facie, & valetudinem indicat perfectam, vires robustas; & quoniam multa erat Davidis grata pulchritudo, maiores tamen erant eius vires: non enim terrenae, sed caelestes erant: idcirco arma sumere recusavit sibi à Saule oblata, confidens viribus sibi à Deo concessis: *Vento ad se in nomine Domini exercituum.* Declarat secundo & graphice proponit robur & magnitudinem hostis superati: erat enim gigas instar turris, vir procerus statura: *Altius unquam seculi cubitorum & palmi*, cuius haec arma deferuntur: *Cassis creta super caput eius & lorica squamata utebatur*: porro pondus loricae eius quinque millia siclorum arm erat, & oves habebat in cubitibus, & elypeus cretae tegebat humeros eius: *haustile autem haste erat quasi sicrorum sexcentorum*: ipsum autem ferrum haste eius sexcentos siclos habebat: tanta ferocitate terribilis, ut sola suspensus ostentatione copias militum in fugam compelleret: numerosissimas, omnem, nedum parvos, seniores fractos viribus, & mulieres infirmiores, sed, *Omnes viros israelite tunc vadit: & non superavit à facie eius, timentes eum valde.*

III. Se. modo ex hostibus devictis.

Vnus vir, Virum: tot viros in fugam coartavit, Viri israelite, ut nec gladium edocant, nec lanceam contorqueant solo eius confectu: nec communis erat timor, sed ingens: *Timentes eum valde.* Tandem exponit in cuius virtutem, & honorem cessavit hic triumphus, scilicet populi, cuiusque talis, quo mundus non habuit illustriorem, populi israel à Deo ipso electi & honorati. Haec eadem perpendit David in triumpho victoris, eaque etiam sublimiter exponit, ut eorum tantum audiret robustiores eius mactatione periret inimicos.

§. 3. *Supremum opus Christi, quo se Deum manifestavit, fuit suscipere resurrectionem.*

Primo mirabiliter ac profunde exponit quod ille sit Triumphator quibus viribus, quibus polleat qualitatibus: *Exergat Deus.* Quis scit quid sit Deus, & omnes vires, sunt divites hic enim triumphus tantus est, ut omnia illa vires ad hoc requirantur & atomis illis delectate talis sequi non poterat effectus. Unde primum opus à Christo paratum, quo se Deum verum esse confirmavit, fuit hoc, quod ipse seipsum à mortuis resuscitavit recitumum. Pater utique homo viuis divinis confortatus virtutibus alterum resuscitare mortuum, ut Elias filius Sacerdotum: a Eliseus filium viduae. à Deo Patris viduam in Ioppe. & Divus Paulus adolecentem in Troiade. & non solum hoc, sed mortuos potuit resuscitare mortuum, ut patet in cadavere Elisei: cum eius sepulchro aliud interiret cadaver, quam primum hoc Propheta contigit cadaver, sic in pedes surrexit vivum. Unde de Propheta hoc maxime dicit Salomon: *Mortuum prophetae tantum corpus non potest de casu praedicto intelligi, & mirifice variis extollit Elisei sanctitatem*, unde dicitur propheta. Hoc satis frequenter certissimum in corporebus mortuis SS. ut eorum reliquias applicantes nequam infirmi sanantem, sed aliquando in vitam adipsantur: quia hoc ipsi non operantur ut caulis principales, sed Deus ob precationem illorum SS. cadaverum ad non vulgarem coronam gloriam.

Porro seipsum iam mortuum ad vitam revocare, nulla potest virtute fieri. *Etiam dicitur à non potest illi purus sic homo: quia seipsum deus ad vitam auras suscitavit, operatio est & actus vita.*

quam absque principio vitali heri dicimus im-
 possibiliter autem mortuus in se tale non ha-
 beret, immo illi est impossibile seipsum resuscit-
 are quocirca opus hoc nequit exercere: nisi ille
 qui aliter motus est, ut patet in se vitam ha-
 bere & vivat, quod Deo proprium assignatur.
 Familiae declarat hęc similitudine. Nobiles
 conyebis inter se rixantur, comitantur,
 litigunt gladios, sicut manu hac gladium,
 & illa vaginam complectantur: hic alterum pu-
 pille tenet ut in terram mortuum proleat in
 manu hac gladium, altera retiens vaginam,
 & ipse occisor vivit superest & incolumis,
 Magnam discrimen inter hos duos esse cernit-
 ur, qui namque mortuus in terra jacet, omni-
 modo impossibile est, ut reducat gladium in va-
 ginam remittens etenim principium non habet
 vitale quo brachia movere possit & gladium in
 vaginam remittere. Nullo negotio valet altez
 vna seipsum movere, & brachis gladium im-
 mittere, sed opus hoc brachio non ascribetur,
 sed nobis, qui cum superstes sit, surgere potest
 & gladium in vaginam remittere, licet in ter-
 ram decidit, quia in se principium habet vita-
 le, ex quo tales proficiunt actiones. Commune
 axioma est animam esse in corpore sicut gladius
 est in vagina, quę gerit & sustinet ille qui vivit.
 Mori hinc, animamque de corpore discedere
 est eam evaginare. Quando homo purus mori-
 tur, & anima a corpore discessit velut de vagina
 gladius, fieri legitur ut ille idem reuertatur eam
 recedens: quia moritur homo, & illa persona,
 quę gladium hunc & vaginam complectebatur,
 coacta autem homo sine vita exanimis, & ipsa
 persona mortua. Vnde etiam quando Rex aut
 Princeps aut alius quilibet moritur, corpus qui-
 dem ab una parte remanet, & anima ab altera,
 posto persona ipsa per mortem destruitur, &
 non est amplius. Ex quo definit Theolo-
 gis, secundum Philosophię regulas, quod homie
 nec videt, nec vivit, nec est persona. D. Petri,
 D. Pauli &c. etiam realiter vivunt eorum ani-
 mę in celo, & eorum corpora in terra hono-
 rantur: nec eorum erit persona, usque in diem
 generalis resurrectionis: tunc etenim virtute di-
 vina per unionem animę cum corpore persona
 resuscitabitur. Ceterum in Christo, quando mor-
 tuus est, licet egressus sit gladius de vagina, man-
 sit tamen persona viva, quia erat persona divina.
 Verbo atque: quę quantumvis secunda in humani-
 tate vitam mortua sit, viva tamen mansit, & omni-
 bus potest secundum divinam.

rati sunt, quibus Verbum divinum instanter co-
 gavit, ut in mundum venire dignaretur nostram
 humanam assumens naturam ad nostri redem-
 ptionem, quod ait sumpta metaphora de viro no-
 bili, qui gladio se cingens fortis in arenam de-
 scendit alium liberaturus: *Accingere gladio tuo*
super femur tuum potentissime. Gladium dicit ip-
 sam humanitatem: nam ut dictum est ad formā
 gladij continet animam in corpore. Notant præ-
 dicti PP. videri superthum quod ait: gladium
 accingat *super femur suum*: etenim omnibus ob-
 vium est eum qui gladio se cingit, illum non
 super aures, non super collum, vel nates, vel hu-
 meros, sed super femur accingere. Porro præ-
 clarum hęc advertunt mysterium: nam per hoc
 David explicare voluit illud Incarnationis filij
 Dei mysterium, postmodum futurum, nostra
 assumpta humanitate per veram generationem,
 non communem sed fortem & omnino mira-
 biliter: quia in sanctissimis litteris femur carna-
 lem denotat generationem. Vnde dicunt illi
 sanctissimi quando Abraham misit Occagnum
 suum Eliezer, ut negotia matrimonij filij
 sui Isaac expediret, voluit ut imposta manu su-
 per femur suum, velut super aram factam præ-
 staret iuramentum, generationem significans
 per quam Deus ex sua stirpe erat eam assump-
 ptus. Vnde postulabat David, ut Verbum æ-
 ternum veram sibi videret humanitatem, per ve-
 ram generationem, sed mirabilem, & potentissi-
 mam: *Potentissime*, hoc est, absque materiali
 opera, quia in castissimę Virginis vtero concepi-
 setur.

Præscius agnovit David ventorum in mun-
 dum Dei verbum gladio humanitatis nos libe-
 ratum, vnde rogat & instat ut gladio suo su-
 per femur accingatur potentissime. Congrua est
 hæc consideratio: porro de aliam anecdiamus
 proposito nostro magis convenientem, super il-
 lud quod notat Origen in 55. litteris per femur
 significari robur, vires & fundamentum: quo-
 circa petere ut gladium accingat super femur
 suum, alud nihil est, quam instare, ut eo modo
 assumat humanitatem ut innitatur, sulciatur,
 & fundatur in sua ipsius divina natura, & po-
 tentissima divine personę subsistentia, quatenus
 prothum ingressus suę passionis, ipse idem
 esset qui gladium evaginat, quo persequeret
 & delectet inimicos, & idem ipse esset, cuius
 persona divina vivit, & integra potestate per-
 manente rediret, gladium in vaginam propria
 virtute reuocaturum. In nobis fundatur gladius
 nostre humanitatis super femur personę
 æternę.

Ps. 44.

IV. Quid per femur ex-ponatur.

7

Ha. 27. 28. Gen.

III. D. Basilii & D. Dalmatij verba Davidis admi-
 strant.

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

nostris, cum au em illa sic infirma, debilis & corruptibilis ad primam gladij educationem, destruitur: unde illi personae omnino est impossibilis reuerſa, vt eam denuo in vaginam recludat. Porro gladius humanitatis Christi, ita fortiter diuinae personae inuictebatur, vt nunquam ab ea discederet: & sicut haec persona tantu viget potentia, ipsa iuit, quae gladium eduxit, & de vagina prociuit.

V. Non est cui vel mei similis; non enim nosipſi gladium educimus foras, nec animam de corpore extrahimus, sed huic eam elicit inimicus, illi glans plumbea, altera febris, alij gladius &c. Porro Christo animam non eduxerunt inimici, non tormenta: quantumlibet enim haec grauis fuissent, & illi quilibet effectissent, si ipse procellatur his verbis: *Nemo tollit eam a me, sed ego pono eam a meipſo &c.* Et praesertim habeo verum iuramentum eam. Hoc inquit Euangelista, quando ipsam mortem Christi sic describit: *Et misit spiritum.* Ipse illum emisit & eduxit; nobis autem educitur & euellitur vel iniicit, iuxta illud Dauidis: *Exiit spiritus eius:* & nullus ea praeualere potestate quando caput illi amputatur, vel ab infirmitate ad viciniam deducitur metam, qua animam suam in corpore retineat: sic enim audio Spiritum Sanctum asserentem: *Non est in potestate hominis prohibere, spiritum, nec habet potestatem in die mortis, vt Christo potestas ad omnia fuit eminentissima.*

Imo & ipse videtur hoc agnouisse Centurio vir in stringendis gladiis exercitatus: quando quidem Christi vitam cernens expirantem modumque considerans quo moriebatur; hanc veridicam emisit confessionem: *Verè filius Dei erat iste.* Nullo negotio bellis assueti dignoscunt quinam fortis sit pellenſque viribus; si tantum viderant eum educitum gladium: verum necors & imbellis animi gladij stringendi inexpectus hac occasione turbatur, animus illi languet, color immutatur, seruer frigidit; porro roreore animoque praedess, tali f. more manum adiecit gladio, vt nudo eunctis cordis illius magnanimitas innotescat. Nos vt ignaui & elumbi ad euaginatoneam animae de corpore, con metu percellimur; & timore obripegimus, sensibus delatimur; loquela inreceptitur, vt vires non sint v. l. imo, verbo exprimendo, verum tamen in Christo tantus fuit animus tantumque totus, vt illa hora extrema clamorem ediderit vehementem, eo plene modo, quo Dux robuit illi

mos, qui pariter manum adiecit gladio, & hostem ita vociferatur vt eum in strae possiderat & superet. Hoc Centurio confidit quando Christum adit sic exclamans, et quae colligit diuinam hic latere virtutem.

Christum igitur attende mortem: quantum enim gladius extra vaginam foras eductus sit, & altera pars ab alia longe dilata, potest vt persona viua, sua virtute ac fortitudine ma na vna gladium & altera vaginam complectatur licet enim anima longe distaret a corpore, quae ab vna parte corpus iaceret in tuendo, ab alia altera parte anima esset in limbo, ut aequamlibet earum sustentaret persona vna aeterna: vtamque enim partem sua copulatae vniione hypostatica, & vtamque sustentat substantia sua diuina, iuxta communem vnae Theologiae axiomata Dino Damasceno: *Quis semel assumptis, nunquam dimittit.* Vnde Dionysius Thomas Theologiae secretorum scriptor proli fundissimus sic ait: corpus Christi, mortem suam idem fuisse quod viuam & quia mortuum iam habebat esse quod viuum ob substantiam diuinam: eadem enim persona quae dicit illi viuam & animam in se habentem, esse: eam inuicem illi postmodum mortuo, esse. Mortuus igitur persona diuina, vires habet & potestatem vt reuertatur gladium in vaginam recludat: si namque homo fuerit, fuit & Deus: Et sic cum Apollolo loquar: *si crucifixus est vt homo, sed vnus ex vniute Di.* Hoc igitur exprimit Dauid illo verbo: *Evangelium Dei.* Mortuus vt homo, sed attende quod esse habet Deus: quod vt propria virtute resuscitatur.

Marc. 15. 39. VI. Vnde Centurio Christum esse Deum agnouit.

§. 4. Opus hoc Jacob eleganter describit Ieronimus.

Quam accurate declarauit hoc Pantarcha Iacob in illa benedictione quam impetrat filio suo Iude, vt communem salutem pro gno adimplerent omnes SS. Doctores Iacobus Ambrosius. a. Dinus Augustinus. b. Dicitur Gregorius. c. Dicitur Gregorius. d. Cum eum filius proletem haberet, languentibus ac caligantibus eum corporis oculis intuitus, & licet corpore non illustratis, mentis tamen aciem vna luce luminarum adhibuit, & spiritu plenus posthinc Christo inuendit ex famula eius inuenerit natus: *De Iuda vnus est Dominus vnus vnus ait D. Paulus: Ad praesens ascendisti filius, vt quiescent accubasti vt leo, & quasi leuans, qui se*